

Rev. Kenana Pahewa.

He me pai tonu te whakaatu i tena wa i tena wa i nga korero whakamarama mo etahi o nga tangata o te iwi Maori kei te kitea maraumatia atu te piki haere ki nga turanga nuanui. Ehara i te mea mo nga minita anake enei whakaatu, engari mo nga tangata katoa e kitea atu ana te pai o nga whakahaere, hei tauira ki nga tamariki, hei whakanui hoki ma te iwi.

Ko nga korero mo tenei putanga o ta tatou pepa mo Hakaraia Pahewa. Koia nei te minita o te Pariha o Te Kaha me Opatiki. He tana ia na tetahi o nga minita kaunutu rongonui hoki o Ngati Porou, na Matiaha Pahewa. I whanau a Hakaraia ki Tokomaru i te tau 1870. I kurangia ia ki Te Aute Kareti. E rima ana tau i raro i a Te Tatana a ko ia tetahi o nga tamariki tawhito o Te Aute e ora nei. I te tau 1889 ka tonoa ia e tona papa, raua ko Atirikona Renata Wiremu kia haere ki Te Rankahikatea kura minita ai, a kia whai ia i runga i o raua tapuae. No tana wa a Atirikona Hapata Wirimu i tae mai ai i Ingarangi hei kai-whakaako mo Te Rau. E ono ona tau e kura ana i Te Rau i raro i a Hapata. I te tau 1895 ka whakapangia ia hei minita mo te Pariha o Te Kaha. I whakapangia tahitia raua ko Ahipene Rangī. No te 1896 ka motuhia tahitia raua hei Piriti. I taua wa a tae noa mai ki tenei wa kei Te Kaha tonu ia e mahi mini ta ana.

No te tau 1918 ka whakaritea ia e te Pihopa o Waiaapu hei Kenana mo te Whare-karakia nui o te Pihopatanga i Nepia. Ko ia anake te Minita Maori o Niu Tireni kua eke ki tenei tuunga honore o te Hahi. He whakaatu kia tatou i te aroha nui o te Pihopa o Waiaapu ki tana iwi Maori.

He tangata kaha a Hakaraia ki te whakahaere i nga rohe katoa o tona pariha. Nona te pariha whanui kei tenei Pihopatanga. Haere tonu ai ma runga hoiho, a he maha hoki nga aua hei whakawhitinga, a kaore hoki he piriti. He hoa pai a Hakaraia no nga Minita pakeha tae noa hoki ki nga Pihopa. Nui atu ana korero ngahau ki a ratou. I waho atu o tana mahi minita, e wha nga whakahaere i tino mau pai i a ia, ko te mohiotanga ki te mahi ahu-whenua no nga paamu pakupaku, ko te whakahaere pi (bee), ko te whakaitiputipu pikaokao, ko te mahi whakaahua (photography). He toku enei ne te hinengaro kei te oho tonu, kei te rapu haere i etahi atu matauranga ahakoa tona kaumatua. Kia ora tonu koe e te hoa, a ma te Matua i te wahi ngaro koe e manaaki.

Te N.Z. Churchman.

Tera tetahi pepa kei te perehitia mai i Dunedin, a tukuna ai tana pepa ki roto i nga Kahiti a te Hahi puta noa a Niu Tireni katoa. I tonu te Etita o te Toa Takitini kia tukuna mai he whakaatu ki ta tatou pepa mo nga korero tera e puta